ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ -

ΕΤΟΣ Α'. – ΤΟΜΟΣ Α'. – ΤΕΥΧΟΣ Α'. & Β'.

ΘΡΑΚΙΚΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΙΔΡΥΘΕΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

"ΘΡΑΚΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ,,

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΟΥΝΤΑΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΑΡΙΣΤ. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ

ΣΤΙΛΠ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠ. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

ΠΟΛΥΔ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ
ΘΡΑΚΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ — ΜΕΓΑΡΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤ — ΒΟΥΛΗΣ 18
1928

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ -

ΕΝΑ ΤΑΞΕΙΔΙ ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ ΣΤΑ 1433

Ἐνῷ ἡ Τουρκικὴ κατάκτησις τῆς Θράκης ἦτο εἰσέτι πρόσφατος, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Αὐτοκρατορία ἔπνεε τὰ λοίσθια, ὁ Bertrundon de La Broquière, premier ecuyer tranchunt καὶ conseiller de Philippe le Bon, Δουκὸς τῆς Βουργουδίας, διέσχισε τὴν Θράκην καὶ δίδει ἐνδιαφέρουσαν περιγραφὴν τῆς καταστάσεως τῶν πόλεων διὰ τῶν ὁποίων διῆλθε. Ἀναμφιβόλως τὸ ἀπόσπασμα θὰ ἀναγνωσθῇ μὲ ἐνδιαφέρον.

Τὸ χειρόγραφον τοῦ Voyage d' Onltremer σώζεται ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῶν Δουκῶν τῆς Βουργουνδίας. Ἐκτυπωθὲν πρὸ τριακονταπενταετίας περίπου, εἶναι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν ἄγνωστον.

Α. Α. Σ.

Je me partis de la dicte ville de Constantinoble le 23ᵉ jour de janvier 1433 en la compaignie de Messire Benedic de Fourlino, ambaxade de par le duc de Milan devers le Turc. Et estoit en sa compaignie ung gentilhomme qui estoit aussi au duc de Milan et l'appelloit on Jehan Visconte, et avoit ledit ambaxadeur en sa compaignie VII personnes et X chevaulx, car il fault porter par la Grece tout ce de quoy on a necessité par le chemin.

Et au partir de Gonstantinoble a ung passage qui est sur la mer que l'on nomme Rigory (Ρήγιον) qui fut jadis assés fort car la mer y entre au long d'une vallée bien XX miles et illec a ung pont et une tour. Mais les Turcz l'ont abattue et y a une moult longue chaucié et ung village de Grecz. Et qui vuelt venir à Constantinoble par terre il fault passer par là ou à ung autre passaige qui est ung peu au dessus sur une rivyere qui vient là cheoir en la mer, lequel me fu dit qu'il est aussi fort ou plus que cestuy.

De là je vins à Athyra qui souloit estre bonne ville. Mais les Turcz l'ont toute destruicte et si avoit ung moult fort passage, car la mer se boute samblablement que j'ay dit de l'autre et le pont qui y est grand et fort et à chascun bout y a une

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ -

«Ἔφυγα ἀπὸ τὴν ξακουσμένη Κωνσταντινούπολη στὶς 23 τοῦ Γεννάρη στὰ 1433 μὲ τὴ συντροφιὰ τοῦ κ. Βενέδικτου Ντὲ Φουρλίνο, πρεσβευτὴ τοῦ Δοῦκα τοῦ Μιλάνου στὴ Τουρκία. Μαζί του εἴτανε κι' ἕνας εὐπατρίδης ὁ Jehan Visconte, ποὺ κι αὐτὸς ὑπηρετοῦσε τὸν δοῦκα τοῦ Μιλάνου.

»Ἡ ἀκολουθία τοῦ πρεσβευτὴ εἴτανε ἑφτὰ ἄνθρωποι μὲ δέκα ἄλογα, μιὰ καὶ ἔπρεπε, ἀφοῦ θὰ περνοῦσε τὴν Ἑλλάδα, νὰ πάρει μαζί της ὅ,τι θὰ χρειαζότανε στὸ δρόμο.

»Ἔξω ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη καὶ στὴ θάλασσα πάνω βρίσκεται στενὸ πέραμα μὲ τὄνομα Rigozy (Ρήγιο), ποὺ ἄλλοτε εἴτανε πολὺ δυνατό, γιατὶ ἐκεῖ ἡ θάλασσα μπαίνει μέσα στὴν κοιλάδα σὲ βάθος ἀπὸ 20 πάνω-κάτω μίλλια. Ἐκεῖ βρίσκεται ἕνα γεφύρι καὶ ἕνας πύργος. Ὅμως οἱ Τοῦρκοι γκρέμισαν τὸν πύργο. Ἐπίσης βρίσκεται κἕνα μακρὸ πρόσχωμα καὶ ἕνα ἑλληνικὸ χωριό.

»Κεῖνος ποὺ θἄθελε νὰ πάγει στὴν Κωνσταντινούπολη διὰ ξηρᾶς πρέπει νὰ περάσει ἢ ἀπὸ κεῖ ἢ ἀπὸ ἕνα ἄλλο πέρασμα, ποὺ βρίσκεται λίγο πάρα πάνω, πάνω σὲ ποτάμι ποὺ περνᾶ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ βγαίνει στὴ θάλασσα. Μοῦπαν πὼς τὸ πέρασμα αὐτὸ εἶναι κι αὐτὸ ὀχυρὸ ὅσο καὶ τἄλλο ἢ καὶ πιὸ ὀχυρό.

»Ἀπὸ κεῖ ἦλθα στὰ Ἄθυρα (Athyra), ποὺ ἄλλοτε εἴταν καλὴ πολιτεία. Μὰ οἱ Τοῦρκοι τὴν κατάστρεψαν κι αὐτὴν ὁλότελα, ἂν κεῖχαν ἕνα πολὺ ὀχυρὸ πέραμα, γιατὶ ἡ θάλασσα προχωρᾶ στὴν ξηρά, καθὼς ἀνάφερα καὶ προτήτερα, καὶ τὸ γεφύρι, ποὺ βρίσκεται ἐκεῖ, εἶναι μεγάλο κι' ὀχυρὸ καὶ ἀπὸ τὶς δυὸ μεριὲς ὑπάρχει καὶ ἀπὸ ἕνας ὡραῖος πύργος. Καὶ ὅμως οἱ Τοῦρκοι παίρνοντάς τους τοὺς κατάστρεψαν. Στὴν πολιτεία αὐτὴ ἀκόμα μένουν Ἕλληνες.

»Ἀπὸ κεῖ πῆγα σἄλλη πολιτεία ποὺ τὴν λένε Salubrie (Σηλυβρία) καὶ ποὺ εἶναι τοῦ αὐτοκράτορα τῆς Κωνσταντινούπολης.

»Ὅλη ἡ περιφέρεια ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη ὡς τὴν πολιτεία αὐτή, διάστημα δυὸ ἡμερῶν, εἶναι τοῦ αὐτοκράτορα, μὰ ἔχει παρὰ πολὺ φτωχὰ χωριά.

»Ἡ Σηλυβριὰ εἶναι μιὰ πολιτεία, ποὺ οἱ Τοῦρκοι δὲ μπόρεσαν νὰ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ -ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ-

belle tour et forte. Ce nonobstant, les Turcz l'ont tout gaignié et gasté et sont encoires tous Grecz en ladite ville.

De là je vins à une cité que l'en nomme Salubrie qui est à l'Empéreur de Constantinoble.

Et tout depuis la ville de Constantinoble jusgues à la dite cité de Salubrie qui sont deux journées, si est en l'obeisance de l'Empereur. Mais il n'y a que villaiges bien povres.

Et est ceste ville de Salubrie celle que le Turc n'a oncques peu prendre. Et toutefois n'est elle point trop forte de la part qui est sur la mer. Et il il y a ung pou de havre.

De là je vins à une ville que l'on nomme Chourleu qui a estè assès bonne par samblant, car les Turcz l'ont abatue et est repeuplée de Grecz et de Turcz.

De là je alay à une ville que l'on nomme Misterio qui est une petite place fermée et n'y demeurent que Grecz excepté ung Turc à qui le Grant Turc l'a donnée.

Et de là, je vins à une ville que l'en nomme Pirgasi qui est aussi tous les murs abbatus et n'y demeure que Turcz.

De là je vins à une ville nommée Zambry qui est aussi toute abattue.

Et depuis Constantinoble jusques à Andrenopoly sont VI journées à tres beau pays, montées et vallées fertiles de tous biens excepté de boys, car il n'en y a nulz, nenulz arbres et y a moult de rivyeres et est assés mal peuplé de gens.

De Zambrz, je alay avec ledit ambaxadeur à Andrenopoly qui est une tres bonne ville et la millieure que le Turc ayt en la Grece.

Cette ville cy est tresgrande et bien marchande et fort peuplée de gens. Et cy se tient le Seigneur plus que en nulle autre ville de la Grèce. Et demeurent en ceste ville plusieurs marchans Venissiens, Cathelans, Jenevois et Flourentins.

Je ne party de ceste ville de Andrenopoly avec ledit Messire Benedicto.... De la je alay à Dimodicque qui est assés bonneville et y a tresbeau chastel et grant sur une montaigne presque toute reonde et si est tresbien fermé de doubles murailles et y passe par une part une rivyere et puet bien avoir dedans ledit chastel IIII^{c} maisons et y a ung dongon où le Turc tient son tresor, ainsi que l'en m'a dist.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

τὴν πάρουν, μόλο ποὺ δὲν εἶναι δυνατὴ πρὸς τὸ μέρος τῆς θάλασσας, ὅπου βρίσκεται καὶ κάποιο λιμάνι.

»Ἀπὸ τὴν Σηλυβριὰ ἔφτασα σὲ μιὰν ἄλλη πολιτεία, τὴν Chorlou (Τσορλοῦ). Ἡ πολιτεία αὐτὴ ὅτι εἴτανε πολὺ ὀχυρή, φαίνεται ἀπὸ τὸ ὅτι οἱ Τοῦρκοι τὴν χάλασαν καὶ ὕστερα τὴν ἔχτισαν ξανὰ καὶ τὴν κατοικοῦν Ἕλληνες καὶ Τοῦρκοι.

»Ἀπὸ κεῖ ἐπῆγα στὸ Misterio (Μυστήριον) μιὰ πολιτεία,—κλειστὴ καὶ μικρὴ τοποθεσία—ποὺ τὴν κατοικοῦν μονάχα Ἕλληνες, ἐξὸν ἀπὸ ἕνα Τοῦρκο, ποὺ τοῦ τὴν ἔχει χαρίσει ὁ Σουλτᾶνος.

»Ἀπὸ κεῖ ἐπῆγα στὴν πολιτεία ποὺ τὴν λένε Pirgasi (Λουλὲ Βουργᾶς) καὶ τὰ τείχη της εἶναι γκρεμισμένα. Σαὐτὴν μονάχα Τοῦρκοι κατοικοῦν. Ἀπὸ κεῖθε ἔφτασα στὴν πολιτεία Zambry ὁλότελα γκρεμισμένη.

»Κι ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη ὡς τὴν Ἀδριανούπολη εἶναι ἑφτὰ ἡμέρες δρόμος ἀνάμεσα σὲ ὅμορφη ἔκταση σκεπασμένη ἀπὸ μικροὺς λόφους καὶ κοιλάδες εὐφορώτατες, καὶ προικισμένες ἀπ ὅλα τἀγαθὰ τῆς φύσης, ἐξὸν ἀπὸ δάση, γιατὶ πουθενὰ δὲν εἶναι δέντρα. Εἶναι ὅμως ἀμέτρητα ποτάμια. Ὅλη αὐτὴ ἡ ἔκταση εἶναι πολὺ λίγο κατοικημένη.

Ἀπὸ τὸ Ζαμπρὺ πῆγα μὲ τὸν πρεσβευτή, ποὺ ἀνάφερα πάρα πάνω, στὴν Andrenopoly (Ἀνδριανούπολη), πολὺ καλὴ πολιτεία. Εἶναι ἡ καλύτερη ἀπόσες ἔχουν οἱ Τοῦρκοι στὴν Ἑλλάδα.

»Ἡ πολιτεία αὐτὴ ποὺ ἔχει μεγάλη ἔχταση, εἶναι ἐμπορικώτατη καὶ πυκνοκατοικημένη. Ἐκεῖ μένει πλιότερο ὁ Σουλτᾶνος παρὰ σὲ κάθε πολιτεία Ἑλληνική. Ἐπίσης ἐκεῖ κάθουνται πολλοὶ ἔμποροι Βενετοί, Κατελᾶνοι, Γενοβέζοι καὶ Φλωρεντῖνοι.

»Ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολη ἔφυγα μαζὶ μὲ τὸν κ. Βενέδιχτο ντὲ Φουρλῖνο. Ἀπὸ κεῖ ἐπῆγα εἰς τὸ Dimoticque (Διδυμότειχον), ἀρκετὰ καλὴ πολιτεία, ὅπου βρίσκεται μεγάλο καὶ ὡραιότατο κάστρο πάνω στὸ βουνὸ στρογγυλὸ πάνω—κάτω.. Τὸ κάστρο περιτρογυρίζεται ἀπὸ παντοῦ μὲ τείχη διπλᾶ. Ἀπὸ τὴ μιὰ πλευρὰ περνᾶ τὸ ποτάμι. Τὸ κάστρο αὐτὸ μπορεῖ νὰ πάρει μέσα τέσσαρα σπίτια. Τὸ μικρὸ πύργο, καθὼς μοῦ εἶπαν, μεταχειρίζονται οἱ Τοῦρκοι γιὰ θησαυροφυλάκιο. Ἀπὸ τὴν πολιτεία αὐτή —τὸ Διδυμότειχο, πῆγα στὰ Ypsala (Ὕψαλα), καλὴ πολιτεία μὰ κι αὐτὴ γκρεμισμένη. Ξαναπέρασα τὸ ποτάμι Μαρίτσα (Marisse) —Ἕβρος μὲ βάρκα ὅπως καὶ τὴν ἄλλη φορά.

»Τὸ πέρασμα σ'αὐτὸ τὸ μέρος ὁλότελα γιομᾶτο ἀπὸ τέλματα, εἶναι πολὺ κουραστικὸ γιὰ τὸν καβαλλάρη ταξιδιώτη. Τὸ διάστημα ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολη ἕως ἐδῶ εἶναι δυὸ ἡμέρες.

»Ἀπὸ κεῖ πῆγα στὴν Ayne (Αἶνο), ποὺ στὴν ἐποχὴ τῆς Μεγάλης

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ -

Je alay de cette ville de Dimodicque à une ville que l'en nomme Ypsala qui est assez bonne ville et est aussi toute abattue et passay encoires la rivyere de la Marisse en bateau, ainsi que j'avois faict autrefois, et est ceste marche de pays tout marescage et mal aysiée à chevaulchier et furent deux journées depuis Andrenopoly.

De cy je alay à une ville que l'en nomme Ayne (Αἶνος) qui fu jadis une grant cité du temps de Troye la grant et y souloit avoir ung roy. Et maintenant en est seigneur le frere du seigneur de Matelin, lequel est tributaire au Turc. Et est ceste dite ville sur la mer et entre ceste grosse rivyere cy en la mer, qui a bien deux milles de large. Il y a une sepulture qui est sur une petite montaigne reonde et dient que jadis le Roy Priam envoya ung sien filz moinsné qu'on appelloit Polidoire, avec grant foison de tresor à ce roy de Ayne, lequel, aprez la destruction de Troye, tant pour crainte des Grecz que pour la convoitise du trésor, l avoit faict morir.

Devant ceste ville, je traversay en gros vaissel la Marisse et alay envers ponant en une ville que l'en nomme Macry qui jadis, par samblant, a esté bonne ville et grande et, de present est toute abbatue, excepté une partie du chastel qui souloit estre bel et fort. Et est habitée de Grecz et de Turcz et est sur la mer et est près de l'isle de Samandra qui est au seigneur de Ayne.

De là je passay une montaigne non par trop grande et vins en une ville qne l'en nomme Caumussin qui est assés bonne petite ville et est bien fermée de murs et est assise sur une petite rivyere en tresbeau pays et bon et plain et près des montaignes devers ponant.

De là je passay par une ville nommée Mussi, qui fu jadis, par samblant, bonne et bien fermée, mais elle est ors toute destruicte, et une partie des murs abbatus et n'y habite personne.

. . . . . .

De là Peritoq, je alay en une ville champestre nommée Jangibatzar qui a esté eddiffiée des Turcs...

Nous partismes lendemain de Jangibatzar et retournasmes à Camussin et de là, venismes à passer une assés male montaigne. Et quant j'eus passé ladite montaigne, je vins sur une

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Τρόϊας εἶτανε τρανὴ καὶ εἶχε βασιλιά. Καὶ τώρα ἄρχοντάς της εἶναι ὁ ἀδερφὸς τοῦ ἄρχοντα τῆς Μυτηλήνης (Seigneur de Matelin) ὑποτελὴς στὸν Τοῦρκο. Ἡ πολιτεία αὐτὴ βρίσκεται κοντὰ στὴ θάλασσα καὶ ἀπὸ μέσα της περνᾶ τὸ μεγάλο ποτάμι πλάτος δύο μίλλια.

»Πάνω σένα στρογγυλὸ βουνὸ βρίσκεται τὸ νεκροταφεῖο. Τὸν παλιὸ καιρό, ὅπως λένε, ὁ βασιλιὰς ὁ Πρίαμος ἔστειλε τὸ πιὸ μικρὸ παιδί του τὸν Πολύδωρο μὲ πολλοὺς θησαυροὺς στὸ βασιλιὰ τῆς Αἴνου. Αὐτὸς εἴτ' ἀπὸ τὸ φόβο του στοὺς Ἕλληνες, εἴτε ἀπὸ ἀπληστία γιὰ τὸ θησαυρό, σκότωσε τὸ νέο.

»Μπροστὰ στὴν πολιτεία τούτη, πέρασα τὴ Μαρίτσα μὲ μιὰ μεγάλη βάρκα καὶ τράβηξα δυτικὰ στὴν Macry (Μάκρη), ποὺ ἄλλοτε, ὡς φαίνεται, εἴτανε καλὴ πολιτεία καὶ μεγάλη μὰ τώρα ὁλότελα γκρεμισμένη ἐξὸν ἀπὸ ἕνα μέρος τοῦ κάστρου, ποὺ θὰ εἴτανε πολὺ ὡραῖο κι' ὀχυρό. Τὴν κατοικοῦν Ἕλληνες καὶ Τοῦρκοι κοντὰ στὴ θάλασσα καὶ στὴ νῆσο Samandra (Σαμοθράκη) ποὺ εἶναι τοῦ Seigneur τοῦ Ayne. Ἀπὸ κεῖθε περνώντας κάποιο βουνὸ ὄχι καὶ πολὺ ψηλό, ἔφτασα στὴν Caumussin (Γκιουμουλτζίνα), ποὺ τὴν περιτρογυρίζουν καλὰ τείχη κοντὰ σένα ποτάμι μέσα σὲ μιὰ ὡραιότατη ἔχταση καλὴ καὶ ὁμαλὴ δίπλα στὰ δυσμικὰ βουνά της.

»Ἀπὸ κεῖθε πέρασα μέσ' ἀπὸ μιὰ πολιτεία ποὺ τὴν λέγαν Mussi, ποὺ καθὼς φαίνεται, εἴτανε ἄλλοτες καλὴ καὶ καλοχυρωμένη μὰ σήμερα ὁλότελα γκρεμισμένη. Καὶ μέρος ἀπὸ τὰ τείχη της εἶναι γκρεμισμένο. Εἶναι δὲ ὁλότελ' ἀκατοίκητη . . . . . .

Ἀπὸ τὴν Periton τράβηξα σὲ μιὰ πολιτεία ἀγροτικὴ τὸ Jaugibatzar, ποὺ τὴν ἔχτισαν οἱ Τοῦρκοι.

»Τὴν ἄλλη μέρα φύγαμε ἀπὸ τὸ Jaugibatzar καὶ γυρίσαμε πίσω στὴ Γκιουμουλτζίνα, ἀπ' ὅπου ἀνεβήκαμε σένα βουνὸ δυσκολοπορπάτητο. Περνώντας τοῦτο τὸ βουνὸ φτάσαμε σένα ποτάμι ποὺ περνᾶ μέσ' ἀπὸ δυὸ ψηλὰ βράχια. Στὸ ἕνα ἀπ' αὐτὰ ἀπάνω βρίσκεται ἕνα κάστρο γιὰ νὰ φυλάει τὸ πέρασμα μὲ τὄνομα Coulony (Περιστέρια), ποὺ εἴτανε πολὺ ὀχυρὸ καὶ κατόπι τὸ πλιότερο ἐρειπωμένο.

»Τὸ πλιότερο τὸ βουνὸ σκεπάζεται ἀπὸ δάσος. Οἱ κάτοικοι εἶναι ἄξεστοι καὶ ἄγριοι. Περνώντας τοῦτο τὸ βουνὸ ἔφτασα στὴν πολιτεία Trajanopoly (Τραϊανούπολη). Αὐτὴ ἡ πολιτεία βρίσκεται πλάγι στὴ θάλασσα καὶ στὸ ποτάμι ποὺ τὸ λένε Μαρίτσα. Εἴτανε μιὰ φορὰ πολὺ μεγάλη πολιτεία, μὰ τώρα ὁλότελα χαλασμένη καὶ πάνω κάτω ἀκατοίκητη.

»Ἐδῶ ὑπάρχουν λουτρὰ ποὺ τὰ λένε «νερὸ ἁγιασμένο» στὶς ρίζες τοῦ βουνοῦ, ποὺ βρίσκεται ἀντίθετα στοῦ ἥλιου τὸ ἔβγα. Ἡ δὲ θάλασσα βρίσκεται ἀντίθετα πρὸς τὴν νοτιά.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ -ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ-

rivyere qui passe entre deux haultes roches et sur l'une a ung chastel qui garde celluy passage nommé Coulouy (Περιστέρια) lequel estoit moult fort et a esté abbatu la plus grant partie. Et de cette montaigne la plupart est bois, et sont males gens et murdriers ceulx qui y habitent,

Et quant j'euz passé ladite montaigne, je vins en une ville que l'en nomme Trajanopoly. Cette ville de Trajanopoly est près de la mer et de ceste rivyere que l'on appelle la Marisse et a esté assés grande ville et est toute abbatue et n'y demeure que ung pou de gens. Et y a en ceste ville ung baing que l'on nomme eau saincte et est au pié d'une montaigne qui luy est devers le soleil levant et la mer luy est devers midy.

De là, je vins à une ville que l'en nomme Vira. En ceste ville souloit avoir ung beau chastel lequel est abbatu en aucun lieu. Et m'a dit ung Grec qu'il y souloit avoir III' chanoines et y est encoires le cuer de l'eglise, de quoy les Turcz ont faict leur musquée et ont edifié autour de ce chastel une grande ville qui est peuplée de Grecz et des Turcz. Et est ceste ville sur ung mont près de la Marisse.

De là je revins à Dimotiq qui est une tresbelle place ainsi que j'ay dit cy devant. Elle est bien grande ville et m'a samblé encoires plus belle la dernière fois que la première. Et me semble que se ledit seigneur Grant Turc y tient son tresor qu'il y est bien seurement.

Et de là je retournay à Andrenopoly, où je attendis jusques à ce que ledit seigneur fu venu.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ -ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ-

»Ἀπὸ κεῖ τράβηξα στὴν πολιτεία ποὺ τὴν λένε Vira (Βήρα). Σαὐτὴ τὴν πολιτεία φαίνεται πὼς εἴτανε ὡραῖο κάστρο, ποὺ τώρα εἶναι χαλασμένο σένα μέρος. Κάποιος Ἕλληνας μοῦ εἶπε πὼς ἐκεῖ, φαίνεται, ζοῦσαν τρεῖς καλόγηροι, ἀκόμα δὲ βαστᾶ ὁ σηκὸς τῆς ἐκκλησιᾶς ποὺ οἱ Τοῦρκοι τὸν ἔκαμαν τζαμί.

»Γύρω αὐτοῦ οἱ Τοῦρκοι ἔχτισαν μεγάλη πολιτεία ποὺ τὴν κατοικοῦν Ἕλληνες καὶ Τοῦρκοι. Βρίσκεται δὲ ἡ πολιτεία αὐτὴ πάνω σὲ βουνὸ κοντὰ στὴν Μαρίτσα.

»Ἀπὸ κεῖ ἐγύρισα πίσω στὸ Διδυμότειχο, μέρος ὡραῖο, πως εἶπα πάρα πάνω. Ἡ πολιτεία αὐτὴ μοῦ φάνηκε τώρα ὡραιότερη ἀπὸ τὴν πρώτη φορά, καὶ μοῦ φαίνεται πώς, ἂν ὁ Σουλτᾶνος κρατᾶ ἐκεῖ τοὺς θησαυρούς του, τοὺς ἔχει καλὰ ἀσφαλισμένους.

»Ἀπὸ κεῖ γύρισα πίσω στὴν Ἀδριανούπολη, ὅπου περίμενα τὸν ἐρχομὸ τοῦ Σουλτάνου».

Ἀκολουθεῖ ἡ περιγραφὴ τῶν ὑποδοχῶν τοῦ Σουλτάνου καὶ τῶν ἀκροάσεων τοῦ πρεσβευτοῦ τοῦ Δουκὸς τοῦ Μιλάνου καὶ τῆς ἐκεῖθεν ἀναχωρήσεως των τὴν 12 Μαρτίου.